

KIYAMET GÜNÜNÜN BİR KESİTİ¹

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاعَةُ ﴿33﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿34﴾ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿35﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿36﴾ لِكُلِّ امْرِيٍّ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿37﴾

“Kişinin kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden ve çocuklarından kaçacağı gün kulakları sağır edercesine şiddetli ses geldiği vakit, işte o gün onlardan herkesin kendini meşgul edecek bir işi vardır.”²

Kıyamet gününün dehşetinden bahseden ayetleri okuyoruz. “Sâhha”, yani korkunç ses, kulağa çarpıp onu duymaz hâle getirdiği zaman... Rabbimiz o günü yüceltmış ve ona karşı bizleri uyarmıştır. Kıyamet gününde öyle bir gürültü olacak ki, artık dünyanın sonunu getirecektir. Bu korkunç ses, o günün, yani kıyametin dehşet anının ilk habercisidir. Artık kaçışın olmadığı o an gelip çatmıştır. O korkunç ses geldiğinde kişi; duygu, şefkat ve sevgide en yakını olarak gördüğü kardeş, anne, baba, eş ve çocuk gibi akrabasını görüp de onlardan kaçacaktır. Kişi, dünyada kendilerine sığındığı kimselerden o gün kaçmaktadır. Zira o gün korku büyük ve şartlar çetindir. Çünkü o gün herkesin kendine yetecek meşguliyeti vardır. Herkes kendi başının derdine düşmüştür. Kimsenin kimseyi düşünecek mecali ve zamanı yoktur. Kimse kimsenin hatırını soramayacak, kimse kimseyle ilgilenemeyecektir. O gün herkesin, kendilerini en yakın akrabalarından bile uzak tutacak bir derdi vardır. Nitekim başka bir ayette bu durum şöyle izah edilmiştir:

“O gün, dostun dosta hiçbir faydası olmaz, kendilerine yardım da edilmez”³

يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَى عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ

Kıyamet gününde, kişi en yakınlarını feda edip kendini kurtarmak ister. Herkes derdinin telaşındadır. O gün, herkesin meşgul olduğu şey kendi nefsidir. O günün dehşeti başkalarıyla ilgilenmeye fırsat vermeyecektir. Onlarla ilgilenmek şöyle dursun, onların hakkını ödeyemeyeceğinden dolayı onlardan kaçacaktır. Onların hak istekleri, kendine sıkıntı vermesin, yük olmasın diye. Öyle ya onlar haklarını isterlerse ne olur? Bu gibi sebeplerden dolayı kaçmak ister, fakat bu mümkün değildir. Kişi anne ve babasından, onlara gereken saygıyı göstermediği için, onların haklarını yerine getirmediği için kaçacak. Anne babasına karşı dürüst olmadığı için kaçmaya çalışacak. Eşi ve çocuklarından kaçacaktır. Eşi ve çocuklarına doğruları anlatmadığından, onlara karşı sorumluluklarını yerine getirmediğinden dolayı kaçıp kurtulmak isteyecektir. İnsanın sevdiklerinden kaçışı... Dünyada iken kendi hayatına tercih ettiği, malını paylaştığı, zamanını harcadığı, kısacası Allah (c.c)’ın kendine verdiği en değerli nimetleri gözünü kırpmadan feda ettiği canlardan kaçış!.. O günün dehşeti insanın kendi hesabının derdine düşmesine, kendi dışında başkalarıyla meşgul olmasına en- gel olmaktadır. Dünyada Allah’tan hiç korkmadan ahiretten gafil bir şekilde sürdürülmüş bir hayattan ötürü, birbirine şahit olmasınlar, birbirini sorumlu tutmasınlar diye... Hülasa, konu başında zikrettiğimiz ayetlerde yüce Allah, insanı korku ve endişe ile dolduran kıyamete ait bazı durumları ve korkuları açıklamıştır. Bu nedenle insanın Rabbine yönelmesi, ona inanması, küfürden kaçınması, insanlara karşı mütevazı olması ve büyülenmemesi hedeflenmiştir. Henüz dünya hayatında iken, elimizde fırsat ve imkânlar varken, bu durumu iyi değerlendirmeliyiz. Şimdiden Rabbimize vereceğimiz hesabı iyi yapmalıyız. Sorumluluklarımızın bilincinde olmalı ve ona göre hareket etmeliyiz. Rabbimizin huzuruna müflis olarak çıkmamalıyız. Şu hadiste Peygamberimiz bu durumu ne güzel izah etmiştir: “Müflis kimdir, biliyor musunuz?” diye sorunca, ashab; “Bizim aramızda müflis, parası ve malı olmayan kimsedir” dediler. Resûlullah (s.a.s); “Şüphesiz ki ümmetimin müflisi, kıyamet günü namaz, oruç ve zekât sevabıyla gelip, fakat şuna sövüp,

¹ Bu konu, Sabri AKPOLAT’ın “Kur’an’dan Öğütler” adlı kitaptaki yazılarından derlenerek hazırlanmıştır.

² Abese, 80/33-37

³ Duhan, 44/41

buna zina isnat ve iftirası yapıp, şunun malını yiyip, bunun kanını döküp, şunu dövüp, bu sebeple iyiliklerinin sevabı şuna buna verilen ve üzerindeki kul hakları bitmeden sevapları biterse, hak sahiplerinin günahları kendisine yükletilip sonra da cehenneme atılan kimsedir.”⁴ buyurdular. Rabbimize vereceğimiz hesabın muhasebesini şimdiden yaparak Rabbimizi ve kullarını razı etmeye çalışmalıyız. Çünkü dünya çalışma yeridir, hasat yeri değil; ahiret ise hasat yeridir, çalışma yeri değildir. “Allah’a karşı gelmekten sakınanları Rahmân’ın huzurunda bir elçiler heyeti gibi toplayacağımız, suçluları da suya koşan susuz develer gibi cehenneme sevk edeceğimiz günü düşün!”⁵

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا ﴿85﴾ وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرْدًا

Yüce kitabımız Kur’an, ilk suresi olan Fâtiha’nın üçüncü ayetinde, “Allah’ın, hesap gününün sahibi” olduğunu haber vermek suretiyle bizlere hesap gününü hatırlatmaktadır. Arkasından da hesap gününün sorgu konusu olan “sadece O’na kulluk etmemiz” den söz etmektedir. Dünyada başıboş bırakılmayan insan, elbette Yaraticıya kulluk için gönderilmiştir. Serbest iradesiyle kulluk sınavı veren insan için, bir de bu sınavın değerlendirilip karşılığının görüleceği bir hesap gününün gelmesi kaçınılmazdır. Çünkü hak edene hak ettiğinin karşılığını vermek, Allah’ın adaletinin bir gereği olduğu gibi, hak ettiğinin karşılığını alması da kulların bir beklentisidir. Kullar için sınav, bu şekilde anlamlı hâle gelir. Öte yandan, Allah’a kulluk görevini yerine getiren insanın kazanma ümidi yanında, O’na kulluktan uzak bir hayat yaşayan insanın da kötü akıbetle karşılaşacağı korkusu, iradeyi olumlu yönde etkileyen ve sınavı bilinçli hâle getiren önemli birer faktördür. Bunun için Allah Teâlâ, hesaba çekileceğimiz bir günün geleceğini, yaratılış gayemiz doğrultusunda yaşayıp yaşamadığımız ve verdiği nimetleri bu uğurda kullanıp kullanmadığımız konusunda mutlaka hesaba çekileceğimizi bize birçok ayette haber vermektedir.⁶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعُ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿254﴾ ا يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿71﴾ وَوَضَعَ الْكِتَابَ فِترَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا لِهَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يُظْلَمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿49﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبَلَّوْكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَاللَّيْنَا تَرْجَعُونَ ﴿35﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ثُمَّ لَتَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ﴿8﴾

Meryem suresinde konu ile ilgili bir kısım âyetin anlamı şöyledir: “Rabbine andolsun, onları şeytanlarla beraber mutlaka haşır edeceğiz. Sonra onları kesinlikle cehennemde çevresinde diz üstü hazır edeceğiz. Sonra her bir topluluktan, Rahman’a karşı en isyankâr olanları mutlaka çekip çıkaracağız. Sonra, oraya girmeye en lâıyk olanları muhakkak ki en iyi biz biliriz. (Ey insanlar!) Sizden cehenneme varmayacak hiç kimse yoktur. Rabbin için bu, kesin olarak hükme bağlanmış bir iştir. Sonra Allah’a karşı gelmekten sakınanları kurtarıyoruz da zalimleri orada diz üstü çökmüş hâlde bırakırız.”⁷

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنَحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًا ﴿68﴾ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًا ﴿69﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًا ﴿70﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ﴿71﴾ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًا

⁴ (Müslim, “Birr”, 59; Tirmizî, “Kıyamet”, 2)

⁵ Meryem, 19/85,86

⁶ Bakara, 2/254

⁷ Meryem, 19/68-72

“Hesap gününün sıkıntıları daha Kıyamet’in kopuş anından itibaren başlar. O anın dehşetiyle gençlerin simsiyah saçı bile korkudan bembeyaz olur”⁸

﴿17﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا

“Emzikli kadın emzirdiği çocuğunu unuttur; hamile kadın karnındaki çocuğunu düşürür; insanlar sarhoş gibi olurlar”⁹

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿1﴾ يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُذْهِلُ كُلَّ مَرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَى وَمَا هُمْ بِسُكَارَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿2﴾

“Hesap günü kişi kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden ve çocuklarından kaçar; herkes kendi derdine düşer.”¹⁰

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿34﴾ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿35﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿36﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿37﴾

“O günde Allah, kişinin kendi aleyhine, dünyada yaptığı kötülükler hakkında, organlarına şahitlik ettirecektir”¹¹

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿65﴾

Dünyadayken birlikte günah işleyen dostlar o gün, dünyadaki arkadaşlıklarından dolayı pişman oldukları gibi, dostlarına ve şeytana da hasım ve düşman olurlar

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ ; وَإِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ﴿64﴾ ; يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فَلَانًا خَلِيلًا ﴿28﴾
قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ ; حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسُقُ الْقَرِينُ ﴿38﴾ تَخْتَصِمُونَ ﴿31﴾
قَدَّمْتُ إِلَيْكُم بِالْوَعِيدِ ﴿28﴾

Dünya hayatındayken nimetler içerisinde şımararak dostlarıyla birlikte¹²

وَيُنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿9﴾

Günah işleyenlerin yüzleri, o gün kederleri dolayısıyla kapkara olacaktır.¹³

وَوُجُوهُ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿40﴾ تَرَاهُهَا فِتْرَةٌ ﴿41﴾

Kur’an’ın ifadesiyle “onlar, günahkârlarla inkârcılardır.”¹⁴

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌُ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌُ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ

Hesabın zorluğunu ve işledikleri amellerin kötü karşılığını gördüklerinde “toprak olmayı ve yok olmayı temenni edeceklerdir”¹⁵

إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ﴿40﴾

Ne var ki bu pişmanlık fayda vermeyecektir. İnkârcılar, daha ölüm anındayken gerçekleri ve amellerinin kötü sonucunu görünce, “Rabbim! Beni (dünyaya) geri gönder, boşa geçirdiğim dünyada

⁸ Müzemmil, 73/17

⁹ Hac, 22/1-2

¹⁰ Abese, 80/34-37

¹¹ Yasin, 36/65

¹² Furkan, 25/28; Sad, 38/64; Zümer, 39/31; Zuhurf, 43/38; Kâf, 50/28

¹³ İnşikak, 84/9

¹⁴ Abese, 80/40,41

¹⁵ Nebe’, 78/40

mutlaka salih amel işleyeceğim” diyerek pişmanlıklarını ifade etseler de, bunlar boşuna söylenmiş sözler olacaktır.”¹⁶

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾

Bunun yanında o gün, dünya imtihanını kazanmış müminler de olacak. Onlar, dünyada imanla yaşayıp, dinî emir ve yasaklara riayet ederek tertemiz bir kalple Allah’a gelen kullardır.¹⁷

إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾

“*Hesap gününde, onların yüzleri parlak, güleç, sevinçli ve bembeyaz olacaktır.*”¹⁸

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ (Abese, 80/38- 39) { يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ

اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾

Sığınılacak hiçbir yerin olmadığı o dehşetli günde Arş’ın gölgesi altında gölgeleneceklerdir (Buhârî, “Rikâk”, 24; Müslim, “Zekat”, 91).

“*Sonuçta Allah onlardan razı, onlar da Allah’ın verdiği mükâfata râzı olacaklardır.*”¹⁹

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ﴿٨﴾

“*İman ve istikametle yaşayıp Rablerinin huzuruna varan bu müminler için ölüm anında, kabir hayatında ve hesap gününde korku ve hüznün yoktur. Çünkü Allah, meleklerini onlara yardımcı dost olarak gönderecektir. Cennette ise, istedikleri her şey, Allah tarafından onlar için “konukluk” olarak hazırlanmıştır.*”²⁰

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ

أَوْلِيَاكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَىٰ أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣١﴾ نَزَّلْنَا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٢﴾

İnsanoğlunun hayatının her anı kayda alınmakta; söylediği her söz ve işlediği her fil, kıyamet günü hesabı görülmek üzere “gözetleyici melekler” tarafından kaydedilmektedir.²¹

إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْبَيْمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾

Öyleyse hayatımızı ona göre yaşayalım. “İnsanlar sana kıyametin vaktini soruyorlar. De ki: ‘Onun ilmi ancak Allah katındadır.’ Ne bilirsin, belki de kıyamet yakında gerçekleşir.”²²

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾

“*İnkâr edenler, ‘Kıyamet bize gelmeyecektir’ dediler. De ki: Hayır, öyle değil, gaybı bilen Rabbime andolsun ki, Kıyamet size mutlaka gelecektir. Ne göklerde ve ne de yerde zerre ağırlığında bir şey bile ondan gizli kalmaz. Bundan daha küçük ve daha büyük ne varsa hepsi apaçık bir kitaptadır.*”²³

¹⁶ Mu’minûn, 23/99,100

¹⁷ Şu’ara, 26/89

¹⁸ Abese, 80/38,39

¹⁹ Beyyine, 98/7,8

²⁰ Fussilet, 41/30-32

²¹ Kaf, 50/17,18

²² Ahzap, 33/63

²³ Sebe’, 34/3

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿3﴾

Bizim inancımıza göre, âlem mahlûktur, yani sonradan yaratılmıştır. Sonradan meydana gelen her şey fanidir. Bu madde âlemi de günün birinde sona erecektir. Dinimiz bu büyük hadiseyi, kıyamet olarak ifade etmektedir. Bir başka ifadeyle kıyamet, dünyanın ölümüdür. Bütün semavî dinler, dünyanın ölümünden, kıyametten, bu büyük ölümden sonraki diriliş ve hesap gününden bahsetmektedir. Kıyamet inancı, imanımızın altı temel esasından biri olan, ahiret inancının bir parçasıdır. Ahiret hayatı kıyametle başlar. Bunu; haşir, hesap, insanların cennetlik veya cehennemlikler olarak ayrılması, cennetliklerin cennete, cehennemliklerin cehenneme gitmeleri ve ebedî bir hayatın başlaması gibi safhalar takip eder. Yukarıda arz ettiğimiz iki ayetten birincisinde; Allah, sevgili Peygamberimiz (s.a.s)’e hitap ederek, insanlardan bir kısmının kıyametin ne zaman kopacağını sorduklarını bildirip, kıyametin vaktini Allah’tan başka kimsenin bilemeyeceğini haber vermektedir. ‘Cibril hadisi’ diye meşhur olmuş hadis-i şerife göre de; bir gün Cebrail (a.s) Peygamberimiz (s.a.s)’e bir insan kılığında gelerek; iman, İslam ve ihsan terimlerinin ne anlama geldiğini sormuştur. Peygamberimiz (s.a.s), bunların anlamlarını açıkladıktan sonra Cebrail (a.s), kıyametin ne zaman kopacağını da sorularına eklemiştir. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s) bu soruya; “Bu konuda soruya muhatap olan kişi, sorandan daha fazla bir şey bilmiyor” diye cevap vererek, kendisinin de Cebrail (a.s) gibi kıyametin ne zaman kopacağını bilmediğini ifade etmiştir (Buhârî, “İmân”, 37). Ayrıca ayette, kıyametin belki de yakında gerçekleşeceği bildirilerek, bizim her an ona hazırlıklı olmamız, yaşayışımıza çekidüzen vermemiz, yarın kıyamet kopacakmış gibi yaşamamız ve hazırlıksız yakalanmamamız gerektiğine işaret edilmiştir. Esasen kıyametin bizimle ilgili olan tarafı da budur. Biz Rabbimizin emirlerini yapar, yasakladıklarından kaçınırsak, kıyamete dair bir endişemiz de kalmaz. Çünkü kıyametten sonra cennetliklerin gideceği yer cennet olacaktır. Biz cenneti kazanacak şekilde davranmaya gayret edelim ve Rabbimizden bizim günahlarımızı bağışlamasını niyaz edelim. İkinci ayette ise; “Kıyamet bize gelmeyecek” diyen inkârcılara, Peygamberimiz (s.a.s)’in vereceği cevap anlatılmaktadır: Kıyamet mutlaka gelecektir. Onun ne zaman geleceğini bilen Allah, yerdeki ve göklerdeki zerre ağırlığındaki küçük şeyleri bile bilmektedir. Evrendeki bütün varlıklar ve olayların en küçük ayrıntısına kadar her şey apaçık bir kitapta kayıtlıdır. Bu kitaba biz, “levh-i mahfuz” diyoruz. İnsanların yaptığı, küçük bir tabak büyüklüğündeki bilgisayarlarda CD’ler; ciltler dolusu kitabı içine alabilirse, Allah’ın yarattığı “levh-i mahfuz” kim bilir ne kadar ayrıntılı bilgileri ihtiva eder... Demek ki, ister geçmişe isterse geleceğe ait olsun, her konu ve olay hakkındaki bilgi, Allah katında apaçık bir kitap gibi malumdur, bütün ayrıntılarıyla O’nun tarafından bilinmektedir.²⁴

Zamanı bilinmeyen kıyametin ansızın gelip çatacağı gibi²⁵

فَدَخَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ إِلَّا سَاءَ مَا يَزِرُونَ

*bu kadar büyük bir olayın icra edilmesi de Allah için çok kolay bir şeydir. Kıyametin bir göz kırpması gibi veya daha az bir zamanda oluvereceğini, çünkü Allah’ın her şeye hakkıyla gücü yettiğini Kur’an-ı Kerim bize haber vermektedir.*²⁶

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿77﴾

Allah’ın Kitabıyla gönderdiği esaslara inanmayan, onun emir ve yasaklarına dikkat etmeyen, insanları öldüren, onlara zulmeden kişilerin kıyamet gününde çok şiddetli azaba maruz kalacaklarını²⁷

²⁴ Kur’an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir, DİB. Yay., Ankara 2006, IV/412

²⁵ Enam, 6/31

²⁶ Nahl, 16/77

²⁷ Bakara, 2/85

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسَارَى تَفَادُوهُمْ وَهُمْ مُحْرَمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفْتَوْمُنُونَ بَعْضُ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿85﴾

*kıyamet gününde adalet terazilerinin kurulup kimseye zerre kadar haksızlık yapılmayacağını*²⁸

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿47﴾
كَأَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿21﴾

yeryüzünün parça parça olup dağılacağını,

فَذَرَهُمْ يَخْضِبُونَ وَيُلْعَبُونَ حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿83﴾

ve sonuçta ona döndürüleceğimizi²⁹ hep hatırımızda tutarak, O'nun rahmet ve mağfiretine³⁰ sığınalım.

²⁸ Enbiya, 21/47

²⁹ Zuhruf, 43/85

³⁰ Feer, 89/21